

רופאה מומחית

"חולים עם סיכון לסיבוכים זקוקים להתערבות מוקדמת ואינטנסיבית"

ד"ר הנית ינאי, מנהלת היחידה למחלות מעי דלקתיות בבית החולים בילינסון, מסבירה איך מזהים את המחלה, איך מטפלים בה ואצל מי היא נפוצה יותר

יכולה להופיע גם בגילאים מוקדמים יותר, אצל איכטוזיות כוגרים, ואפילו קשישים".
 "באופן טיפוסי נהוג לחלק את המחלה לשני סוגים עיקריים, ממשיכה ומסבירה ד"ר ינאי, "קליטיים כבדים, שמערכת רק את רירית המעי הגס, ומחלת קרוהן שעלולה לערב את כל צינור העיכול, מהפה ועד לפי הטבעת במקומות שונים. יחד עם זאת, ממחקרים של השנים האחרונות, נראה שמדובר בספיט קטרום של הרבה מאוד טיפוסים מחלה שלהם התנהגות ומהלך שונה ומגוון, בביטויים הקליניים, ובחומרה".
 מהם הביטויים המזוהים למחלות?

ד"ר הנית ינאי היא בוגרת הפקולטה לרפואה באוניברסיטת תל אביב. היא סיימה בהצטיינות התמחות ברפואה פנימית והתמחות בנסטרואנטרולוגיה במוסד הרפואי ע"ש שיבא בתל השומה באוניברסיטת תל אביב. היא ניהלה מחלקת מעי דלקתיות בבית החולים בילינסון. "קיימת עליה מתמדת בשכיחות ובהיארעות של מחלות מעי דלקתיות בכל העולם ובישראל במיוחד", מציגת ד"ר ינאי. "לרוב המחלה מופיעה בעשורים השני והשלישי לחיים, אבל

ד"ר הנית ינאי, צילום באדיבות בית החולים בילינסון

"תלונות של כאב בטן, שלשולים, ולפעמים דימום ממערכת העיכול, מאפיינות מטופלים רבים. יחד עם זאת חשוב להבין שהתלונות והביטויים אינם אוניברסאליים או טיפוסיים רק למחלות אלו או נמצאים אצל כולם. התייחסויות שונות ממוטפלי למוטפלי בהתאם למאפיינים האישיים של המחלה אצל כל אחד ואחת. חשוב לזכור שלעיתים מופיעים תסמינים שקשורים בתפקוד של מערכת גוף אחרות שעלולות להיות מעורבות ברמת קת כמו כאבים במפרקים, ממצאים על העור, אפניות כבה ועוד".

מה גורם להתרבות מחלות המעי הדלקתיות?

"הסיבות להופעה של מחלות מעי הדלקתיות ולעליה המתמדת בשכיחותן אינן ברורות. מדובר במחלות מורכבות. התיאוריה הרווחת כיום היא שגורש שילוב של מספר גורמים בתזונה מתאים על מנת לגרום להיפרציות מחלה דלקתית. נראה שלגורמים סביבתיים תפקיד מכריע, לדוגמה השינוי למזון מעובד (מזון תעשייתי), לחץ, עישון, תרופות בניל צעיר (לדוגמה אנטיביוטיקה), אולי וירומים, ועוד. מתגלים המתאימים (החשיפה למינגים הסביבתיים), אצל הפרטים שלהם נטייה להתפתחות המחלה, יופיע שיבוש בתפקוד התקין של מערכת החיסון האוטונומית של מערכת העיכול ותפתח המחלה הדלקתית".

מה הטיפול?
 "חשוב להבין שמדובר במחלות כרוניות שמחר יכולות להיות בעלות אופי גל, בטיויים של התלקחויות והפגות לסירוגין, ומאידך פעילות כל הזמן. מאחר והגורם הספציפי לא ידוע אין בשלב הזה טיפול מרפא. יחד עם זאת, בעשורים האחרונים חלה התקדמות משמעותית בחבנה של התהליכים הביוכימיים שמתרחשים בבסיס המחלה, התקדמות שהביאה להתפתחות תרופות חדשות ויעילות. הטיפול מתאים באופן אישי, ובמקרים רבים מביא לשיפור משמעותי במימוש הקליני

(שליטה בתסמינים), איכות חיים מלאה, מונע היווצרות של סיבוכים עתידיים, ומשיג ריפוי הרלקת ברופן מערכת העיכול. הצלחה מלאה של יערי הטיפול מוגדרת הפונה עמוקה, למי עשה כמו כל אדם בריא.
 "על מנת לקבוע את האסטרטגיה האופטימלית של הטיפול יש לאפיין היטב את המטופלים ולהגדיר את מטרות הטיפול אצל כל אחד ואחת. בחלק מהמקרים ננקוט בגישה שמרנית והתאמה של טיפול לפי תסמינים, ובמקרים אחרים בגישה אינטנסיבית ומדירה, הכוללת התערבות. ההתערבות שלנו משר לבת ומותאמת באופן אישי, היא כוללת העי רכה של מומחים שונים לפי צורך, התאמה של טיפול תרופתי, טיפול בתזונה, איזון של לחץ ועוד. הטיפול מנוהל במרכז רב תחומי על ידי גסטרואנטרולוג מומחה בחדר עם אחות ייעוץ דית ובשיתוף מלא של המטופלים ומשפחתם".
 כמה מטופלים עוברים דרככם?
 "במרכז בבילינסון נמצאים כמעט כשש מאות אלפים מטופלים".

המדור "רופא מומחה" הוא מדור מקודם הנעשה בשיתוף עם בית החולים "בילינסון"

צילום תמונת הרנטגן א.ש.א.פ. קרייאייטיב/INGIMAGE

ביחידה של מזהים את המומים ויודעים לטמון לנו אלה של חולה יש למינוי ולהתאים לו את הטיפול המרבי, למצב שהוא מרגיש טוב"